ДИГИТАЛИАТОРИ - повишаване на уменията в областта на цифровите технологии за възрастни хора, насочено към ежедневните им необходими онлайн транзакции, особено след пандемията

Номер на проекта № 2022-1-BG01-KA220-ADU-000085900

ПРОУЧВАНЕ - БЪЛГАРИЯ

Co-funded by the European Union

Съдържание

Въведение 3

Нивото на ИКТ 3

Препратки ..... **Error! Bookmark not defined.**

Финансира се от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA могат да бъдат държани отговорни за тях.

Въведение

Въпреки тези предимства България продължава да изостава от повечето страни от Европейския съюз по отношение на използването на услугите на електронното правителство. Едва 36% от потребителите на интернет в България се възползват от услугите на електронното правителство, докато средният показател за ЕС е 64%.

Нивото на ИКТ

Нивото на използване на ИКТ (информационни и комуникационни технологии) сред възрастните хора в България бележи значителен напредък през последните години. С увеличаването на наличността и достъпността на технологиите все повече възрастни хора в България приемат цифровия свят и се възползват от различните му възможности. Възрастното население в България постепенно осъзнава предимствата на ИКТ по отношение на комуникацията, образованието и достъпа до основни услуги. Много възрастни хора вече притежават смартфони, таблети или компютри, което им позволява да поддържат връзка с близките си чрез платформи за социални медии, видеоразговори и приложения за съобщения. Тези цифрови инструменти преодоляват географските различия, позволявайки на възрастните българи да поддържат връзки със семейството и приятелите си както наблизо, така и надалеч.

Интернет се превърна също в ценен ресурс за учене през целия живот и личностно развитие сред възрастните хора. Онлайн курсовете, образователните платформи и цифровите библиотеки предлагат богатство от информация и дават възможност на възрастните хора да се занимават с интересите си, да придобиват нови умения и да поддържат умствена активност. Лесният достъп до цифрова информация дава възможност на възрастните хора да разширяват хоризонтите си и да се занимават с учене през целия живот.

Освен това ИКТ опростиха процеса на достъп до различни услуги за възрастните хора в България. Платформите за онлайн банкиране и електронна търговия направиха по-удобно за възрастните хора да управляват финансите си, да пазаруват хранителни продукти и други стоки от първа необходимост, както и да получават стоки до дома си. Освен това набраха популярност телемедицинските услуги, които позволяват на възрастните хора да се консултират със здравни специалисти от разстояние, като им спестяват необходимостта да пътуват на дълги разстояния за рутинни прегледи.

Важно е обаче да се признае, че макар нивото на използване на ИКТ сред възрастните хора в България да се подобрява, все още съществуват някои пречки пред цифровото приобщаване, които трябва да бъдат преодолени. Фактори като ограничена цифрова грамотност, липса на достъп до интернет връзки на достъпни цени и опасения относно сигурността и

Финансира се от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA могат да бъдат държани отговорни за тях.

неприкосновеността на личния живот онлайн могат да попречат на възрастните хора да възприемат напълно ИКТ.

За да се преодолеят тези предизвикателства, се полагат усилия за усъвършенстване на програмите за цифрова грамотност, предназначени специално за възрастните хора. Тези програми осигуряват обучение и подкрепа, за да помогнат на възрастните хора да развият необходимите умения за навигация в цифровите устройства, ефективно използване на интернет и защита на онлайн присъствието им. Освен това се провеждат инициативи за разширяване на интернет инфраструктурата и подобряване на достъпността, като се гарантира, че всички възрастни българи имат равни възможности за участие в цифровата ера.

В заключение може да се каже, че нивото на използване на ИКТ сред възрастните хора в България бележи обещаващ ръст, като им дава възможност да се свързват с други хора, да имат достъп до информация и да използват различни онлайн услуги. Тъй като усилията за насърчаване на цифровото приобщаване и преодоляване на съществуващите бариери продължават, се очаква все повече възрастни хора в България да възприемат ИКТ и да се възползват от многобройните им предимства, което в крайна сметка ще доведе до повишаване на качеството на живот на тази демографска група.

Пандемията от COVID-19 действително откри някои предизвикателства, пред които са изправени възрастните хора в България по отношение на използването на информационни и комуникационни технологии (ИКТ). *Цифрово разделение:* Пандемията разкри съществуващото цифрово разделение между различните възрастови групи. Много възрастни хора в България нямаха достъп до необходимите цифрови устройства като смартфони, таблети или компютри. Това ограничаваше способността им да се включват в онлайн дейности и да поддържат връзка по време на блокирането и мерките за социално дистанциране. *Ограничени умения в областта на цифровите технологии*: Възрастните хора често срещаха трудности при придобиването на необходимите цифрови умения за ефективна навигация в онлайн платформите. Липсата на познания в областта на технологиите възпрепятстваше възможността им за достъп до жизненоважна информация, телемедицински услуги, онлайн пазаруване и виртуални социални контакти. *Езикови бариери:* В България някои по-възрастни хора могат да се сблъскат с езикови бариери, когато става въпрос за използване на ИКТ. Ако те не владеят български език или не познават кирилицата, за тях може да бъде предизвикателство да се ориентират в онлайн платформите и да получат достъп до съответната информация. *Онлайн сигурност и измами:* Възрастните хора могат да бъдат по-уязвими към онлайн измами и измамни дейности. Липсата на осведоменост относно киберсигурността и онлайн заплахите може да ги изложи на риск да станат жертва на опити за фишинг, кражба на самоличност или финансови измами. Полагат се усилия за справяне с тези предизвикателства. Неправителствени организации, правителствени инициативи и обществени организации в България предоставят програми за обучение по цифрова грамотност, разпространяват устройства и предлагат услуги за подкрепа, съобразени

Финансира се от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA могат да бъдат държани отговорни за тях.

с нуждите на възрастните хора. Въпреки това, осигуряването на приобщаващ и равноправен цифров достъп и подкрепа за всички възрастови групи в страната остава непрекъснат процес.

В България има няколко програми и инициативи, които подпомагат възрастните хора да използват електронни услуги и да развиват умения в областта на ИКТ. Тези програми имат за цел да преодолеят цифровото разделение, да насърчат цифровата грамотност и да дадат възможност на възрастните хора да се ориентират ефективно в цифровия свят. Ето няколко примера:

- Програми за обучение по цифрова грамотност: Различни организации и институции предлагат курсове по цифрова грамотност, предназначени специално за възрастни хора. Тези програми осигуряват обучение по основни компютърни умения, навигация в интернет, онлайн комуникация и използване на електронни услуги. Примери за това са курсове, предлагани от Българския червен кръст, центрове за възрастни хора, библиотеки и читалища.
- Програма "Активни поколения": Програмата "Активни поколения", изпълнявана от Министерството на труда и социалната политика, е насочена към подобряване на цифровите умения на възрастните хора. Тя предлага курсове за обучение по използване на ИКТ, интернет безопасност, електронни услуги и платформи на електронното правителство. Програмата също така осигурява техническа помощ и подкрепа при достъпа до онлайн услуги.
- Инициатива "Цифрова България": Инициативата "Цифрова България" има за цел да подобри цифровата грамотност на всички граждани, включително и на възрастните хора. Тя предлага обучителни сесии, семинари и онлайн ресурси за подобряване на уменията в областта на ИКТ и насърчаване на цифровото приобщаване. Инициативата си сътрудничи с местни общини, неправителствени организации и образователни институции, за да достигне до различни общности.
- Телецентрове за социални услуги: Телецентровете за социални услуги са създадени от Министерството на труда и социалната политика, за да предоставят помощ на уязвими групи, включително на възрастни хора. Тези центрове предлагат насоки за достъп до електронни услуги, навигация в правителствени уебсайтове и използване на цифрови инструменти за получаване на социална подкрепа, обезщетения и здравни услуги.

Финансира се от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA могат да бъдат държани отговорни за тях.

Референции

- **Част I** Министерство на труда и социалната политика, **https://unece.org/sites/default/files/2021-12/mipaa20-report-bulgaria.pdf**
- **Колко популярно е използването на интернет сред възрастните хора? https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/edn-20210517-1**
- **Използване на електронни обществени услуги в България** Amarov & Netov **https://researchleap.com/usage-of-electronic-public-services-in-bulgaria/**
- **Национална** стратегия за активен живот на възрастните хора в България 2016 - 2030 **https://mlsp.government.bg/uploads/1/draft-national-comprehensive-strategy-project-en.pdf**

Финансира се от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения са единствено на автора(ите) и не отразяват непременно тези на Европейския съюз или на Изпълнителната агенция за образование и култура (EACEA). Нито Европейският съюз, нито EACEA могат да бъдат държани отговорни за тях.